

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Censuris, In Qua Sex Disputationibus De Poenis Ecclesiasticis, deque
Irregularitate fusè tractatur, cum Indicibus necessariis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

IX. De quarto effectu excommunicationis, qui est priuatio diuinarum, &
sacrarum rerum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76667)

eiusdem tit. At si ex aliqua causa à culpa excusetur, excusatur, ab hac irregularitate, vt potè in penam delicti imposita, vt colligitur ex cap. *Apostolica de Cleric. excommuni. ministr.* & notauit Nauarr. cap. 27. num. 167. Vgolin. de cens. tab. 1. cap. 24. §. 1. Suar. disp. 11. sect. 3. num. 5. & alij passim. Hinc fit si ratione probabili ducaris excommunicatione ligatum non esse, ab hac pena es immunis; quia non peccas. Vti aduertit Auila 7. p. de censur. disp. 2. dub. 5. concl. 2. Neque obstat Textus in cap. illud de Clerico excommuni. ministr. vbi Innocent. III. docet in dubiis tutiorem partem esse eligendam; idè quæ est de lata in eum sententia dubitaret, debuere tamen potius se abstinere, quàm Sacramenta Ecclesiastica pertractare. Non inquam obstat primò, quia ibi Pontifex non decidit incurrisse irregularitatem, sed potius contrarium affirmat, siquidem concludit propter ignorantiam, & dubitationem cum eo misericordiam faciendam esse: penam quæ quam canon infligit, non esse illi infligendam. Secundo quia ibi non de pena irregularitatis videtur Pontifex locutus, sed de cessatione à Diuinis, vel suspensione pro aliquo tempore: siquidem non ipso facto incurritur, sed incurrenda minatur. Et præterea quia illa pena non tam pro celebratione, quàm pro assistentia celebrationi videtur imponi, quæ irregularitas esse non poterat. Tertio Textus loquitur non de eo qui probabili opinione ducitur ad Ecclesiastica ministeria pertractanda, sed de eo qui absque illa probabili ratione dubius ministeria sacra pertractat, quem mirum non est, fieri irregularem vt potè ex temeritate quadam procedentem.

10 Notanter dixi Ordinis sacri quem habet, munus exercet: nam si excommunicatus sacro Ordine carens munus Ordini sacro annexum exerceat, vt si solemniter caneres Epistolam, vel Euangelium, vel distribuere Eucharistiam, vel Missam celebrares, cum tamen Ordinem ad hæc officia requisitum non haberes, prædictam irregularitatem non incurris. Et præterea exercere debes munus sacro Ordini annexum, quare Parochus, vel alius Sacerdos excommunicatus assistens matrimonio non incurrit irregularitatem; quia hæc assistentia non est actus Ordinis, sed iurisdictionis, bene tamen si solemniter nuptias benediceret. Cap. 1. & 3. de secundis nuptiis. Neque item si baptizaret priuatum, bene tamen si solemniter.

11 Solum est difficultas de ministratore penitentiae ab excommunicato vitando facta; an constituat ministrantem irregularem? Et ratio dubij est, quia sic excommunicatus vt potè iurisdictione carens verè & proprie Sacramentum non ministrat, sed ministrare tentat. At irregularitas non imponitur ob attentatum actum Ordini sacro annexum, sed ob ipsum actum præteritum, sicuti non imponitur ob attentatum homicidium, sed ob ipsum homicidium. Ergo. Et confirmari potest ex regula iuris. Non præstat impedimentum, quod de iure non sortitur effectum, sacra nempe Penitentiae ab excommunicato ministratum non sortitur effectum. Ergo non præstat impedimentum irregularitatis. Deinde in iure non est expressum ob administrationem huius Sacramenti irregularitatem contrahi. Ex alia parte non ministratur solemniter. Ergo non est tali administrationi irregularitas annexenda. Atque ita docet Richard. in 4. d. 18. art. 7. q. 5. & probabile reputat Suar. disp. 11. sect. 3. num. 14. additque id esse verum, si absque intentione absolouendi dictum Sacramentum Penitentiae ministratur.

12 Sed rectius Suar. loco allegato censet fore irregularem vitandum excommunicatum qui seruo Penitentiam ministraret; quia esto verum Sacramentum non conficiatur in communi modo loquendi Sacramentum absolute ministrat: at irregularitas non est imposita excommunicatis Sacramentum valide ministrantibus quantum in se est, seu fungentibus Ordinis iurisdictione, & potestate; alioquin excommunicatus ministrans penitentiam disposito irregularis non esset, vt potè qui verum Sacramentum non ministrat, quod non aduertunt Doctores.

13 Ex his soluitur dubitandi ratio, non enim irregularitas apponitur esse validum Sacramentum ministranti, sed fungenti quantum in se est potestate Ordinis accepta. Ad confirmationem, admitto non præstare impedimentum quod de iure non sortitur effectum; nego tamen hanc administrationem ab excommunicato factam non sortiri effectum sufficientem ad contrahendam irregularitatem, cum sortitur effectum attentionis & procurationis ad conficiendum Sacramentum; cui attentioni, & procurationi, Ordinis iurisdictione, etiam si defectu sum sit irregularitas annexa, quia hæc irregularitas supponit illo modo Sacramentum esse ministrandum; sicuti irregularitas imposita rebaptizantibus supponit non verum baptismum, sed attentatum esse conficiendum. Ad vltimum respondeo, satis esse irregularitatem appositam esse generaliter excommunicatis ministrantibus Sacramentum, exercentibusque omnia proprii Ordinis. Cap. si quis Episcopus 11. quæst. 3. Cap. is cui de sententia excommunicat. in 6. tamen si in particulari Sacramentum Penitentiae expressum non sit, sicuti neque alia Sacra-

menta. Quod verò secretò fiat non impedit; quia est actio grauissima Ordinis Sacerdotalis; propria; aliis excommunicatus secretò celebrans excusatur ab irregularitate, quod falsum est.

PUNCTVM IX.

De quarto effectu excommunicationis, qui est priuatio Diuinarum, & sacramentorum rerum.

- 1 Exclusus est excommunicatus à Diuinorum celebratione, & illorum assistentia.
- 2 Nequit excommunicatus etiam toleratus assistere Sacrificio Missæ, nisi nullus alij qui sacrificio ministrat.
- 3 Non videtur obligatus excommunicatus vi præcepti audiendi Missam absolutionem ab excommunicatione procurare. Secus est de præcepto confessionis, & communionis.
- 4 Excommunicatus etiam vitandus Sacrificio assistens culpabiliter, nullam penam incurrit præter minorem excommunicationem, nisi esset Sacerdos qui auctoritate sua faceret sacrificium celebrari, vel si monitus nollet exire.
- 5 Qualiter Sacerdos, & reliqui fideles assistentes sacrificio debeant expellere excommunicatum vitandum, vel a sacrificio desistere.
- 6 Aliis officiis Diuinis sub gravi culpa prohibetur excommunicatus vitandus assistere.
- 7 Excommunicatus vitandus deobligatus est à publica horarum recitatione. Secus à priuata.
- 8 Pluribus placet, nullum peccatum committere excommunicatum priuatum recitantem, si dicat Dominus vobiscum.
- 9 Non videtur peccatum mortale committi, si excommunicatus in priuata oratione socium adhibeat.
- 10 Excommunicatus toleratus nequit conuocari, nec Theologiam, nisi de Canonico interpretari, nisi forte nullus alius sit qui hæc munera præstet.
- 11 Excommunicato vitando nequaquam licitum est hæc munera obire, etiam si alius deficiat.
- 12 A conuocione non tenetur desistere, ob assistentiam excommunicati vitandi. A lectione theologica, & iuris interpretatione variant Doctores.
- 13 Quid sit vitandum.
- 14 Excommunicatus priuatus non potest templum ingredi, et ibi priuatum orare. Neque illi interdicitur usus sacrarum imaginum. Neque usus aquæ benedictæ.

Excommunicatum exclusum esse à Diuinorum officiorum celebratione, & illorum assistentia constans est Doctorum sententia. Ex cap. nihil. Cap. qui merito. 11. q. 3. Cap. significauit. Cap. super. Cap. responso de sententia excommunicat. Et cap. alia mater. eodem tit. in 6.

Inter officia Diuina primum locum obtinet Missæ sacrificium, cui nequit excommunicatus etiam toleratus assistere, vt deciditur capite illud de Clerico excommuni. ministrante. Cap. vit. de sententia excommunicat. in 6. nisi forte non sit alius qui Sacerdoti celebranti ministrat; quia eo casu si toleratus sit, assistere potest; & ad illud manus inuitari, vt bene Suar. disputatio. 12. sect. 1. num. 1. Extra hunc verò casum nisi ob ignorantiam, vel necessitatem vitandi scandali; vel alicuius grauis damni excusetur, peccabit mortaliter sacrificio, vel notabilij illius parti assistens.

Sed an vi præcepti audiendi sacrum teneatur absolouem procurare, & se liberum, & expeditum constituere? non est constans sententia. Nam Didac. Nuñez 3. p. quæst. 83. art. 6. post secundum dubium. §. dubium tamen, censet obligatum esse. Sed rectius Nauarr. cap. 2. r. num. 3. Vgolin. tab. 1. cap. 13. §. 13. Sayrus libro 2. thesauri. capite 3. numero 24. Coninch. disputatio. 14. dub. 7. num. 56. Henric. libro 13. cap. 7. num. 2. Auila 2. part. de censuris cap. 6. disp. 4. dub. 7. Suar. tom. 3. in 3. disp. 88. sect. 6. Bonac. disp. 2. de censur. q. 2. punct. 3. §. 1. Paul. Lajman. lib. 1. sum. tract. 5. par. 2. cap. 2. num. 2. censent non peccare excommunicatum aduersus Missæ præceptum, tamen negligens sit in procuranda excommunicationis absolouens, quia hoc præceptum solum altingit eos qui liberi sunt, & dispositi ad illius executionem, non autem obligati vt disponant; aliis infirmis, & in carcere detentis peccarent contra dictum præceptum, si possent ab infirmitate, & carcere se liberare. Secus verò videtur dicendum de præcepto Communionis, & Confessionis, quorum violator exillis, si absoluti à censura non procures, cum possit; quia hæc præcepta sunt Diuina, tamen ab Ecclesia determinata, & consequenter obligant ad remouenda quælibet impedimenta, quæ illorum executioni obstrare possunt. Præterquam quod dirigitur ad animæ puritatem, & cum Deo reconciliationem,

collationem, & vnionem. Ergo impedimenta huic puritati & reconciliacioni obstantia remouere debent. Sicuti tradit Nauarr. Coninch. Bonac. Layman. Auila locis citatis.

Verum si excommunicatus etiam vitandus sacrificio afficitur culpabiliter nullam poenam incurrit praeter minorem excommunicationem: quia nullae est in iure expressa. Excipit primum nisi praedictus excommunicatus esset Sacerdos, & auctoritate sua faceret, vt sacrificium coram ipso celebraretur: quia eo casu irregularitatem incurrit ex communi sententia quam docuit Gioffa Clement. 1. verbo celebrare, de Priuilegiis. Abbas in cap. illud de cleric. excommunic. ministr. num. 6. Couarruu. cap. alma mater 1. p. §. 6. in fine. Suar. disp. 12. sect. 1. num. 4. Bonac. disp. 12. quest. 2. punct. 3. Vgolin. tab. 2. de censur. cap. 8. §. 3. num. 3. Sayrus lib. 2. thesauri cap. 3. num. 5. quia si ditione iuris reputatur, ac si ipse celebraret. Fauetque Textus in dicto cap. illud, vbi Episcopus excommunicatus faciens vt sacrificium coram se perageretur non excusatur a poena canonis, sed hic Textus vt recte ponderat Suar. loco citato non satis indicat irregularitatis poenam, & praecipue esse impositam ob assistentiam celebracioni auctoritate sua facta: potius namque visetur imposita, quia Diuini se ingessit. Excipit secundum: nisi monitus non uerit exire, nam ob illam contumaciam incurrit nouam excommunicationem Pontifici reseruata, vt habetur cap. eos de sententia excommunicat. Et Clement. 2. eodem tit. qua etiam excommunicatione afficitur interdictus de iurisdictione, qui post admonitionem persequatur sacrificio assistens. Itemque omnes illi qui impediunt, ne praedicti excommunicati & interdicti admoniti recedant a sacrificio, iuxta Textum in cap. grauis, de sententia excommunicat. & notauit Bonac. disp. 2. quest. 2. punct. 3. §. num. 8.

Sacerdos verb, & reliqui sacrificio assistentes nullatenus permittere debent excommunicatum denunciatum, vel manifestum Clerici percussorem ibi assistere; quia eo ipso censebitur cum illo in Diuini communicare, quod est graue sacrilegium. Quare si contingat hunc excommunicatum adesse velle sacrificio mouendus est, vt exeat: quod si noouerit, expellendus etiam vi, si opus fuerit. Est enim licita defensio Ecclesiasticae iurisdictionis, & censur. Argum. cap. vnus de sententia excommunicat. At si nulla ratione expelli potest, Missa sacrificium esse intermittendum, si consecratio facta non est, vel vt aliis placeat, si non est canon inceptus, & facta consecratione, & consumptione in Sacrificium recedere oportet, omittis orationibus, & aliis, quae post communionem de more dicuntur: vt haec omnia constant ex cap. 2. cui. de sententia excommunicat. & Clem. 2. eodem tit. Et pluribus relatis tradunt Nauarr. cap. 27. num. 33. Auila 2. p. cap. 6. §. 9. dub. 8. Suar. disp. 12. sect. 1. num. 11. Paul. Layman. lib. 1. sum. tract. 5. part. 2. cap. 2. num. 7. Bonac. disputat. 2. de censur. quest. 2. punct. 3. §. 1. num. 13. Quod si Sacerdos coram excommunicato vitando celebrauerit vltra peccatum mortale, & excommunicationem minorem interdicitur ab ingressu Ecclesiae iuxta Textum in cap. Episcoporum de priuilegiis in 6. & notauit Suar. disp. 12. sect. 1. num. 11. Coninch. disp. 14. dub. 7. num. 10. Bonac. disp. 2. de censur. quest. 2. punct. 3. §. 1. num. 10. At vt probabiliter aduertit Couarruu. in cap. alma mater. 1. p. §. 7. non quilibet Sacerdos hac poena afficitur, sed exemptus a iurisdictione ordinaria: hos enim exemptos voluit Pontifex ab ea temeritate arceri.

Reliqui fideles sacrificio assistentes, si videant excommunicatum denunciatum velle sacrificio assistere, coguntur recedere, excepto ministro, ne cum ipso in eadem oblatione conueniant, vt conuenire videantur omnes qui eidem sacrificio assistunt, vt bene aduertunt Layman. Auila. Bonac. loc. alleg. Non tamen videtur improbabile eam communicationem non excedere culpam venialem; eo quod videatur esse nimis remota, & accidentalit, si causa non est assistentiae excommunicati, vt docuit Suar. disputat. 12. sect. 1. in fine. Probabilis est si alteri sacrificio in eadem Ecclesia excommunicatus assistant, non obinde fideles suo diuerso sacrificio assistentes, imo nec Sacerdotem celebrantem obligatos esse recedere: quia illa non est communicatio in eodem officio Diuino, sed in materiali loci assistentia, vt bene tradit Henric. lib. 13. cap. 7. Sayrus lib. 2. thesauri casuum cap. 3. numero 2. Suar. disput. 12. sect. 1. numero 16. Filliucius tractat. 11. cap. 4. quest. 3. Bonac. aliis relatis disput. 2. quest. 2. p. 3. §. 1. in fine.

Praeter sacrificium Missae, sunt alia officia Diuina, vt horarum Canonicarum recitatio, processio publica, benedictio Chriftianis. Olei sancti, oliuarum, Aquae benedictae, & generaliter euentisque Ordinis solemne exercitium vt ex omnium sententia tradit Suar. disput. 12. sect. 2. Filliuc. tract. 12. cap. 4. quest. 2. num. 85. & quest. 5. num. 94. Couarruu. in cap. alma §. 2. cap. 3. & §. 7. num. 5. His igitur officiis assistere prohibetur sub graui culpa excommunicatus vitandus, vt constat ex tota causa 11. quest. 3. & cap. significauit, de sententia excommunicat. & cap. is cui eodem tit. in 6. & cap. sacris de his qua. Et tradit Doctores relati.

Ferd. de Castro Sum. Mor. Pars V. L.

Hinc fit deobligatum esse quemlibet excommunicatum a publica horarum Canonicarum recitatione, si forte ea obligatione teneatur; sicuti est deobligatus audire sacrum ob censuram obseruationem, ne cum aliis fidelibus communicet. At a recitatione priuata nullatenus deobligatur, si forte titulo professionis, ordinis, vel beneficii alitricus erat; sicuti ex omnium sententia docent Nauarr. cap. 2. §. num. 102. Couarruu. cap. alma mater 1. p. §. 3. num. 8. Auila 2. p. cap. 6. disput. 4. dub. 6. Sayrus lib. 2. cap. 3. num. 3. Suar. disp. 2. sect. 2. num. 13. Bonac. disp. 2. de censur. quest. 2. punct. 3. §. 2. num. 2. Paul. Layman lib. 1. sum. tract. 5. part. 2. cap. 2. n. 7. quia priuatim orans non censetur cum aliis fidelibus communicare, neque aequum erat, vt ab obligatione onerosa ob suam iniquitatem eximeretur. Ex eo autem quod fructus beneficii non recipiat, excusari non potest ab obligatione recitandi proueniente ex beneficio; quia illius priuationis fructum ipsemet excommunicatus est causa. At damnum quod quis sua sponte sentit sibi imputare debet, iuxta reg. 8. de Regulis iuris in 6. & reg. 103. Quod quis ex sua culpa, &c.

Monent tamen Doctores excommunicatum sic priuatim recitantem non debere dicere Dominus vobiscum, quia illis verbis, vt persona publica cum aliis fidelibus communicans se gerit. Sed loco illius ducere debet: Domine exaudi orationem meam. Verum esto ea verba proferat, culpam venialem non excedit, vt docet Suar. disp. 12. sect. 1. num. 12. Paul. Layman. lib. 1. sum. tract. 5. part. 2. cap. 2. num. 7. Bonac. disp. 2. de censur. quest. 2. punct. 3. §. 2. num. 6. Ideoque irregularitatem, quae est poena grauissima non incurrit. Quinimo Auila 2. p. cap. 6. disp. 3. dub. 6. & Gaspar Hurrado disp. 5. de excommunicat. difficult. 1. censent nullum esse peccatum; quia illorum verborum prolatio absentibus aliis fidelibus non est cum illis communicatio, sed priuata pro illis oratio. Si enim inuitare fideles illi verbis; Venite exultemus Domino, iubilemus Deo salutaris nostro &c. non reputatur facta cum illis communicatio, quia illis absentibus fit, cur illa deprecatio Dominus vobiscum, censenda est?

Grauior dubitatio est; An possit excommunicatus in hac recitatione priuata secum sociam adhibere; videtur namque sub graui culpa hoc esse interdicitum; quia est excommunicatio in factis: colligitur ex multis capitulis. 1. i. quest. 3. & praecipue ex cap. excommunicatos, ibi: neque cum eis in oratione communicare. Vbi de oratione priuata sermo est; siquidem coniungitur cum prohibitione cibi, & potus, communisque sermonis. Verum haec excommunicatio in oratione priuata non videtur ita grauis esse, vt culpam mortalem constituat, non enim excommunicatus in ea oratione vt persona publica, & minister Ecclesiae se gerit, cum Ecclesia nolit medio illo orationis fundere, ideoque illae orationes nullum ex Ecclesia habent valorem. Atque ita docent Vgolin. tab. 1. cap. 13. §. 14. Henric. lib. 13. cap. 7. num. 2. Suar. disput. 12. sect. 2. num. 18. Bonac. aliis relatis disp. 2. q. 2. punct. 3. §. 2. num. 4. Vnde si ex aliqua necessitate, vel utilitate excommunicatus socium vocet ad secum officium Diuinum recitandum, vel quia ei est subditus, vt si Episcopus, vel Canonicus volent suum Capellanum ab hac culpa veniali, teste Suar. Vgolino, & Bonac. supra excusabitur, quia famulus non priuatur communicatione sui domini in his omnibus in quibus ei inferretur tenebatur. cap. quoniam multo. 1. q. 3. Hoc autem officium adiuvandi recitanti priuatim non computari debet inter ministeria Ecclesiastica, sed inter ministeria quasi corporalia, quae potest seruis exercere cum suo domino etiam excommunicato, & contra dominum non excommunicatus cum seruo excommunicato.

Concio, lectio Theologiae, vel Iuris Canonici, etsi sub Diuinis officiis non comprehendantur, non praestari possunt ab excommunicato etiam tolerato; quia cuiuslibet excommunicato interdicta est cum fidelibus communicatio, & maxime ea quae proximè accedit ad communicationem in Diuinis. At intercedente petitione fidelium optimè ea praestari possunt, vt ferè omnes docent. Quinimo si ex officio competat excommunicato concionari, vel Theologiam, aut Ius Canonicum explicare, & non sit alius, qui eius vires suppleat, poterit ea munia obire, quia censendus est ab Auditoribus requiri, quia quilibet censetur velle, & petere quae sibi necessaria sunt, vt docuit Suar. disp. 12. sect. 2. num. 5. Bonac. disp. 2. de censur. q. 2. p. 3. §. 2. in fine.

Excommunicatio autem vitando nequaquam licitum est concionari, aut sacram Theologiam interpretari, tametsi aliis ei ex officio competat, & non sit alius qui eius munus obeat, non solum ipsi, sed aliis fidelibus cum ipso prohibita est communicatio. Secus verò dicendum est Auditore excommunicato, qui esto vitandus sic permitti potest concioni assistere, iuxta Textum in cap. responsio de sententia excommunicat. quia illa assistentia dirigitur in eius spiritualem salutem. Secus crederem esse dicendum de assistentia Theologicae lectioni, vt potè quae non ita directè audientium saluti necessaria est. Sic Suar. disput. 12. sect. 2. numero 3. Coninch. disp. 14. dub. 7. numero 58. Henric. lib. 13. cap. 12.

C 3 Fil

Filliucius tract. 12. cap. 4. quæst. 2. & seqq. Bonac. disp. 2. de censur. quæst. 2. p. 3. §. 2. num. 10.

12 Sed an alij Auditores, ipseque Concionator, vel Lector teneantur à coactione, vel lectione recedere excommunicato vitando non recedente: non est constans sententia. Et quidem à concione desistere certum existimo non obligari. Nam si ipsi excommunicato permittitur illa assilientia ob eius salutem à fortiori aliis permittenda est. A lectione vero idem censet Suar. disp. 12. sect. 2. num. 3. Henric. lib. 13. cap. 12. Sayrus lib. 2. thesauri cap. 3. num. 14. Filliucius tract. 12. cap. 4. quæst. 2. num. 87. & fauet Coninch. disp. 14. dub. 7. num. 58. quia vniuersique ex Auditoribus scorum audit, neque ad idem opus communiter concurrunt. Neque ea communicatio est tanti momenti, vt debeat intermitteri. Sed contrarium docuit Auila 2. p. de censur. cap. 6. disputat. 11. dub. 3. concl. 2. Bonac. disp. 2. de censur. quæst. 2. pun. 3. §. 2. num. 12. obligatos esse tum Lectorem, tum Auditores recedere, ne in eadem lectione cum vitando excommunicato communicent. Non enim negari potest discipulos magistrum audientes cum ipso communicare; siquidem ex hac audicione mutuo se referunt. Neque negandum est condiscipulos inter se hanc habere communicationem, siquidem ob communem eidem doctrinæ assilientiam inter se referuntur.

13 Ego vero dicendam existimo per se loquendo Lectorem obligatum esse à lectione desistere, & Auditores ab ea audienda ob rationem nuper dictam; quia est communicatio in re proximè accedente diuini. Excursari tamen frequenter ob necessitatem boni communis, vel particularis. Quippe bono communi expedit, & necessarium est, ne conciones, lectionesve statuat intermitterentur, neve auditores se tantopere sibi vili priuentur, maximè cum hæc communicatio, vt probatum est, leuis sit.

14 Tertium genus rerum sacrarum, quibus excommunicatus priuari potest, est ingressus templi ad orationes, vsus sacrarum imaginum, sanctarum reliquiarum, aquæ benedictæ, & similia. Dicendum igitur est excommunicatum non posse templum ingredi, vt ibi priuatum, & separatim ab aliis fidelibus orationes fundat: sicut ex communi sententia docet Couaruu. capite alma 1. part. §. 3. numero 7. Nauarr. capite 27. num. 17. Suar. disp. 12. sect. 4. numero 1. Henric. lib. 13. cap. 7. num. 2. Coninch. disputatio. 14. dub. 7. numero 58. Bonac. disp. 2. de censur. quæst. 2. part. 3. §. 2. num. 8. Quia nulli stat præceptum excludens excommunicatum ab ingressu materiali templi, nisi tantum cum Diuina celebrantur. Tunc enim Oblatiis præcipitur, vt excommunicatos expellant, cap. Episcopos de consecrat. disp. 1. Ergo aliis temporibus optime potest excommunicatus ibidem assilire. Deinde excommunicato permittitur, & conueniens est vsus sacrarum imaginum, factarum reliquiarum, aquæ benedictæ, & reliquorum sacramentalium, vt eo vsu cultum, & honorem Deo exhibeat, & se ad penitentiam excitet, vt bene ait Suar. disputatio. 12. sect. 3. numero 3. Sayrus libro 2. thesauri cap. 3. numero 9. Henric. cap. 7. à n. 2. Filliucius art. 12. cap. 4. numero 103. Quippè hic vsus priuatum, & singulariter præstari potest, neque apparet vlla prohibitio specialis. Ab hac doctrina excipit Vgolin. tab. 1. de censur. capite 13. §. 14. numero 6. quem sequitur Bonac. disp. 2. de censur. quæst. 2. pun. 3. §. 2. num. 8. vsus aquæ benedictæ & illorum sacramentalium, quæ ex orationibus Ecclesiæ habent valorem; eo quod excommunicatus omnibus Ecclesiæ suffragiis priuatus sit. Sed restitit Suar. Filliucius, Sayrus, Henric. & alij contrarium censent. Nam esto excommunicatus priuatus sit Ecclesiæ suffragiis, ideòque non possit illis rebus factis vt, vt effectus proueniens ex orationibus Ecclesiæ sibi applicentur; at vt illis potest in illarum rerum venerationem, & honorem, & vt se illarum memoriâ, & fructus recordatione, quo per excommunicationem priuatus ad penitentiam excitetur. Hinc fit optime posse excommunicatum coram imagine, in cuius reuerentiam funtaliq; indulgentiæ concessæ preces fundere, non quidem animo obtinendi indulgentias, à quibus exclusus est, sed animo venerandi dictam imaginem, & se ad penitentiam excitandi recordatione indulgentiarum, quibus ob excommunicationem priuatus existit.

PUNCTVM X.

De quinto effectu excommunicationis, qui est priuatio beneficij Ecclesiastici.

- 1 Nulla est electio, præsentatio, & nominatio ad beneficium Ecclesiasticum facta ab excommunicato.
- 2 Extenditur conclusio ad quamlibet beneficij acquisitionem.
- 3 Procedit tamen excommunicatus toleratus sic.
- 4 Deinde procedit quantum excommunicatus ignarus sit sua censura.
- 5 Propositur dubitanda ratio, an sub nomine beneficij pensio intelligatur.

- 6 Distinguitur quadruplex pensio.
- 7 Communior sententia tenet irritam esse collationem pensio- nis, que simul est temporalis, & spiritalis.
- 8 Probabilitate non caret validam esse collationem cuiuscun- que pensiois excommunicato factam.
- 9 Incapax est excommunicatus cuiuscunq; officij, muneris, ac dignitatis Ecclesiastica.
- 10 Extendantur plures Doctores hanc doctrinam ad officia iurisdi- ctionis secularis.
- 11 Probabilior est oppositum.
- 12 Officia, & iurisdictiones promouentia ex successione, vel exte- rameno nequaquam annullantur.
- 13 Assumant plures, si eligaris ad beneficium tempore habili, & acceptes tempore excommunicationis validam esse acce- ptationem.
- 14 Ex hac doctrina inferunt graues Doctores in Ecclesia, in qua est ius optandi pinguiorem præbendam excommunica- tum optare posse.
- 15 Secundo inferunt, si sit coadiutor cum futura successione, & tempore mortis proprietarij excommunicatus existas non impediri à consecratione præbende, si in forma gratiosa facta est.
- 16 Contraria sententia scilicet acceptationem esse nullam gra- uissimi Doctores defendunt.
- 17 Vtraque sententia est probabilis. Probabilior prima.
- 18 Solutum fundamentum a secunda sententia.
- 19 Assumant plures tunc valide acceptare beneficium, quod tem- pore excommunicationis collatum fuit.
- 20 Longe est vterius oppositum.
- 21 Excommunicatus obtinens in excommunicatione beneficium non solum ab excommunicatione absolui debet, vt bene- ficium retineat, sed non à collatione indiget.
- 22 Vt valide retineatur beneficium excommunicato collatum tempore excommunicationis, ordinarius dispensare debeat si eius sit collationis.
- 23 Si collatio ad Pontificem pertinet, vel beneficium sit iuris patronatus, communis sententia negat ex sola dispensa- tione Ordinarij beneficium retineri posse.
- 24 Contrarium non videtur improbabile.
- 25 Quæ dicta sunt de excommunicato procedunt in suspensio, & interdicio, tamen si contrarium censent Suar.
- 26 Prædicta cessant illis in provisionibus, in quibus est clausu- la absolutiois à censuris ad effectum gratis consequen- dam.
- 27 Hæc clausula non prodest excommunicato ob hæresim, neque per annum in excommunicatione in orde censet.
- 28 Procedunt prædicta, cum rescriptum Apostolicum expediat in forma gratiosa. Secus si in forma commissoria exte- ditur. Tunc enim non continet absolutioem à colla- tione futura provisionis.
- 29 In provisionibus Ordinarij non adest hæc clausula.

LECTIO, præsentatio, nominatio excommunicati ad be- neficium Ecclesiasticum, & illius collatio, litterarum- ve imperatio irrita est & nulla, vti decidit in cap. postulat. de clerico excomm. minist. ibi, Hi non possunt talia beneficia obtinere, quia non fuerunt canonice consecuti. Et tradit omnium sententia Nauar. cap. 27. num. 21. Couaruu. cap. alma mater 1. p. §. 7. numero 1. Garcia 7. de benef. cap. 1. num. 1. Stephan. Du- uila 2. p. cap. 6. disp. 5. dub. 2. Suar. disp. 13. de censur. sect. 1. num. 2. Sayrus lib. 2. cap. 5. numero 5. Vgolin. tab. 2. de cen- sur. cap. 13. §. 1. Coninch. disputat. 14. dub. 9. Filliucius tractat. 12. cap. 5. quæst. 1. numero 115. Bonac. disputat. 2. de cen- sur. quæst. 2. pun. 4. §. 1. numero 1. Valq. de excommuni- cation. dub. 6. Paul. Layman. lib. 1. sum. tract. 5. part. 2. cap. 2. numero 8. Ratio est, quia excommunicato prohibuitur est of- ficium Ecclesiasticum exercere, & cum fidelibus communicare. Merito ergo à beneficio Ecclesiastico excluditur, vt potest quod exigit officij Ecclesiastici vsus, & communicationem.

Extenditur conclusio ad quamlibet beneficij acquisitio- nem, tamen ex causa permutacionis, vel resignacionis fiat, quia verè, & propriè beneficium acquiritur, & ratio prohibi- tionis aequè procedit. Atque ita docent alij relictis Couaruu. §. 7. num. 2. Sayrus dicto cap. 5. num. 14. Suar. sect. 1. num. 11. Stephan. de Auila disp. 5. dub. 2. Azor. tit. 2. lib. 6. cap. 7. quæst. 8. Garcia de benef. 7. p. cap. 13. num. 15. Debet autem excommuni- catio adesse tempore quo beneficium permutatum, vel resignatum confertur. Nam si tunc ab excommunicatione esset absolutus, esto tempore quo permutatio, vel resignatio facta est excommunicatione ligatus esset, valida esse be- neficij acquisitio, vt bene aduertit Garcia dicto cap. 13. num. 19.

Procedit tamen excommunicatus toleratus sic, nam esto fideles hunc excommunicatum vitare non reneantur, ideò- que quantum est ex parte communicationis possunt illi be- neficia conferre: at tamen quia ipsi excommunicati ne- queunt se fidelium communicationi ingerere à beneficio hanc